

Posion kunta
kirjaamo@posio.fi
Kuulutus 5.6.2024

MIELIPIDE
20.6.2024

Dnro 217/2024

KIRINTÖVAARAN ASEMAKAAVA JA ALAKIRIN RANTA-ASEMAKAAVA

Posion kunta valmistelee Kirintövaaran asemakaavan muutosta ja laajennusta. Kaavaa muutetaan siten, että nykyisen alueen kaavan mukaisen loma-asumisen lisäksi myös pysyvä asuminen on mahdollista. Samalla on lisätty rakennuspaikkoja, kaavamääräykset laitettu ajan tasalle, tarkistettu kortteleiden ja rakennuspaikkojen rajat sekä kiinteistörajat toisiaan vastaavaksi ja tehty muut tarpeelliset muutokset. Alakirin ranta-asemakaavan osittainen muutos ja laajennus Kirintövaaran asemakaavaksi sisältää samoja muutoksia kuin Kirintövaaran ranta-asemakaava. Kaavat sijoittuvat vierekkäin.

Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa

Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon kaavoituksessa ja muussa poronhoitoalueella tapahtuvassa toiminnassa. Poronhoidon kannattavuuden edellytys on vapaa laidunnusoikeus (PHL 3 §). Vapaa laidunnusoikeus on tarkoitettu ja tunnustettu pysyväksi oikeudeksi ja se on voimassa kaikkialla poronhoitoalueella maan omistus- ja hallintaoikeudesta riippumatta. Se tarkoittaa porolle oikeutta ottaa ravintonsa vapaasti luonnosta. Poronhoitolain 6. luvussa määritellään rajoituksia porojen laiduntamiselle. Lain mukaan Poroja on hoidettava siten, etteivät ne pääse viljelyksille ilman maanomistajan, taikka silloin kun hallintaoikeus kuuluu muulle kuin maanomistajalle, haltijan lupaa eivätkä aiheuta vahinkoa metsänuudistusaloilla oleville taimikoille tai muutoinkaan aiheuta tarpeettomasti vahinkoa maa- tai metsätaloudelle. Muualla kuin saamelaisten kotiseutualueella poroja on lisäksi hoidettava siten, etteivät ne pääse puutarhoihin, vakinaisten asuntojen pihoihin tai muille erityiseen käyttöön otetuille alueille. Rajoitukset eivät koske vapaa-ajan asuntoja tai yritystoiminnan alueita, eivätkä ne ole myöskään lain tarkoittamaa muuta erityiseen käyttöön otettua aluetta. Mikäli aitaaminen katsottaisiin vahinkojen estämistapauksissa tarkoituksenmukaiseksi, aitaamisvelvollisuus on loma-asukkailla tai yritystoiminnan harjoittajilla itsellään.

Poronhoitolain 53 § velvoittaa viranomaisen neuvottelemaan asianosaisen paliskunnan kanssa valtion maita koskevien hankkeiden yhteydessä, mikäli ne vaikuttavat olennaisesti poronhoidon harjoittamiseen. Paliskuntien kanssa käytävät neuvottelut ovat muutenkin suositeltavia poronhoidon ja muun maankäytön yhteensovittamiseksi, vaikka toimintaa suunniteltaisiin muualle kuin valtion maille.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL, 132/1999) 32 §:n mukaan maakuntakaavan on oltava ohjeena yleiskaavaa ja asemakaavaa laadittaessa ja muutettaessa. Alueella voimassa olevan Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan yleismääräys edellyttää poronhoidon alueidenkäytöllisten toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamista ja poronhoidolle tärkeiden alueiden huomioon ottamista alueiden käytön tarkemmassa suunnittelussa. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.

MRL 54 §:n mukaan asemakaavalla ei saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää. Poronhoitajilla on alueella poronhoito-oikeus, he ovat oikeudenhaltijoita, joille ei saa kaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa.

Yksityiskohtaisemmat huomiot kaavasta

Kaavalla mahdollistetaan loma-asutuksen ja matkailupalveluiden lisärakentamista. Tämä aiheuttaa laidunmenetyksiä ja mahdollisesti laajenevaa matkailutoiminnan aiheuttamaa häiriötä poroille ja poronhoitotöille. Alueen poronhoitotöissä käytettävä erotusaitapaikka sijaitsee sen verran kauempana, että paliskunnan arvion mukaan sen toiminta ei häiriinny.

Kaavassa osoitetaan loma-asuntoja, joilla saa halutessaan asua pysyvästi kaavamuutoksen myötä. Paliskunta ei voi tietää missä tosiasiallisesti asutaan pysyvästi ja missä ei asuta pysyvästi. Kaavamerkintä kuitenkin pysyy loma-asuntojen korttelina. Alueet on edelleen katsottava loma-asunnoiksi, kuten kaavamerkintä osoittaa, vaikka alueella joku asuisikin pysyvästi. Paliskunnalla ei ole vahinkojen estämisvelvollisuutta esimerkiksi aitaamalla tontteja.

Kaavaluonnoksessa annettu yleinen kaavamääräys kuuluu:

Alue sijaitsee poronhoitoalueella, jossa poroilla on vapaa laidunoikeus. Poromiehillä on oikeus liikkua alueella poronhoitotehtävissä.

Esitämme kaavamääräyksen muuttamista seuraavaan muotoon:

Alue sijaitsee poronhoitoalueella, jonne rakennettaessa on otettava huomioon porojen vapaa laidunnusoikeus (poronhoitolaki 3 §). Poronhoitajilla on oikeus liikkua alueella poronhoitotehtävissä.

Määräys informoi rakentajia siitä, että alueella voi laiduntaa poroja ja liikkua poronhoitajia, mikä on tärkeää. Tonttien tai niiden osien aitaamiseen ei oteta kantaa kaavamerkinnöissä tai -määräyksissä, mikä on hyvä, sillä tilanne mahdollistaa aitaamisen, jos tarpeen, mutta ei määrää siihen. Aitaamattomuus mahdollistaa laajemmin porojen liikkumista alueella, eikä myöskään ohjaa niitä ei-toivotuille alueille.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila

toiminnanjohtaja

Lausunnon valmistelija, lisätiedot: Marja Anttonen, etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi, +358 40 1247422

ma/ao